

Formanden: Den ærede 2den Landstingsmand for 6te Kreds (Vardenfleth), som begjærer Ordet, har rigtignok havt det 2 Gange; men jeg antager ikke Thinget har Noget imod at det gives ham 3die Gang (Nei!) Den ærede Landstingsmand har altsaa Ordet.

Vardenfleth: Jeg ønskede det kun til en ganske kort Bemærkning, som er foranlediget af det sidste Foredrag. Det kunde synes, som det Ændringsforslag, jeg har stillet, og som gaaer ud paa at udelukke Præsterne fra Sogneforstanderskaberne, stod i Forbindelse med de Ansøuelser, som nys ere blevne udtalte af den ærede anden Landstingsmand for 5te Kreds (Blume); men jeg vil kun tillade mig at bemærke, at mine Ansøuelser om disse Forhold dog ikke stemme med den ærede Landstingsmands, og at mit Forslag ikke er udgaaet af denne Ansøuelse. Jeg troer, at Regjeringen meget godt kunde repræsenteres ved Deeltagelse i Communalbestyrelsen, uden at man derved overtræder de gjældende Grundlovsbestemmelser. Det er et Forhold, som finder Sted i Kjøbstadcommunalbestyrelserne i høieste Grad, og jeg troer ogsaa, at det forsaavidt meget godt kunde lade sig gjøre i Landcommunalbestyrelserne; men jeg formener, at, naar Regjeringen skal repræsenteres, naar Regjeringen skal have et Organ, skal det være igjensnem en Embedsmand, som ifølge sin hele Stilling er egnet til at være det rette Organ for Regjeringen, og jeg troer ikke, at Præsten kan siges at være i dette Tilfælde; det er med Hensyn dertil, jeg har stillet mit Ændringsforslag. Jeg troer, at Tilsynet med Landcommunalbestyrelserne maa udgaae fra en høiere Autoritet, fordi man ikke har i enhver Landcommune en Embedsmand, som kan udføre det, og det er nærmest Amtmanden, som vil kunne udføre dette Tilsyn, og for en stor Deel, forsaavidt han er Medlem af Amtsraadet, medvirke i selve Communalbestyrelsen.

Judenrigsministeren: En æret Taler sagde nylig, at Staten udøver sin Indflydelse deels ved den lovgivende Magt, deels ved sin Tilsynsret; men jeg troer, at den Indflydelse, Staten kan udøve paa Communen ved den blot lovgivende Magt, ikke er af stor Betydning,

og den er idetmindste ikke Alt, hvad man behøver; thi Communen kan foretage Noget, som den ikke bør, og efterlade Noget som den burde gjøre, uden at det ligefrem strider mod Lovens Communes Bestyrelser ere grundede paa Opfatningen af de særegne Forhold, og, dersom man overlader dem aldeles til valgte Communebestyrere, vil det kun være sjældent Tilfældet, at man vil kunne kalde dem til Ansvar efter Loven. Hvad den Tilsynsret angaaer, som man kan udøve bagefter ved at omgjøre Communalbeslutningen, troer jeg det vilde bringe hele Sagen i meget uheldige Forhold, dersom det ideligt skulde være Tilfældet, at Communalbestyrelserne foretog Noget, som siden de høiere Regjeringsautoriteter maatte gjøre om, og det er meget bedre, at et Statslement blander sig med Communelementet i de umiddelbare Beslutninger, som tages i Communen. Det er jo ogsaa, som sagt, det, der finder Sted i Kjøbstæderne. Det er ogsaa Noget, man erkjender med Hensyn til Amtsraadene, hvor Amtmanden har en ganske anden Myndighed end den, der tilkommer Præsten eller hvilken som helst anden Embedsmand, der kunde faae Sæde i Sogneforstanderskabet; thi Amtmanden kan suspendere de communale Beslutninger og faae dem omstødt ved en høiere Regjerings Resolution. Denne Myndighed vil man dog, at Amtmanden skal vedblive at have; man vil endog, at Provsten skal indtil videre vedblive at være Medlem af Amtsraadet; det bliver altsaa ikke noget Principielt, at ingen fra Staten og Regjeringen udgaaende Myndighed skal have Deel i Communalbestyrelsen. Det er blevet bemærket af den samme ærede Taler, at der ingen Fare er for, at den besiddelsesløse Klasse eller de meget smaa Besiddere, Huusmandene og Indsidderne, skulde faae Overtag i Communalbestyrelsen, da de ikke ville blive valgte. Det er jeg ogsaa overbevist om, at disse Smaamænd ikke ville blive valgte, og jeg er vis paa, at de ordentligviis ikke ville have nogen Interesse for Valgene; men der er den mærkelige Omstændighed, at denne talrige Mængde kan blive benyttet af de Enkelte, som ville tilegne sig Indflydelse, da det vil være let for disse at faae dem til at deeltage i Valget og vælge Saadanne,